

MEDEZEGGENSCHAP

Or-verkiezingen uitstellen/"verlengen zittingsduur"?

Regel vervangende legitimiteit

Soms kan of wil een or geen verkiezingen houden op de datum dat het zou moeten. Omdat er een reorganisatie of fusie aankomt bijvoorbeeld. Dan kan het technisch onmogelijk of onwenselijk zijn om nog een verkiezing in de 'oude' structuur te houden. In dat geval kunnen de verkiezingen even uitgesteld worden, totdat duidelijk is hoe de nieuwe medezeggenschapsstructuur eruit gaan zien.

Maar de zittingstermijn van de oude or loopt hoe dan ook af. Or-leden hebben een wettelijke houdbaarheidsdatum die is vastgelegd in het reglement. (De WOR zegt 3 jaar, maar de or mag een afwijkende termijn als 2 of 4 jaar hebben). Na het verstrijken van die zittingstermijn zijn de or-leden van rechtswege uit functie. De or kan niet meer rechtsgeldig functioneren. Het is een zittende or niet toegestaan om zijn eigen zittingstermijn te verlengen.

Een 'or-loze periode' is ongewenst en niet de bedoeling. De bestuurder heeft een overlegpartner nodig, want hij is verplicht bepaalde besluiten voor advies of instemming voor te leggen. En de werknemers hebben recht op een vertegenwoordiging in het overleg met de directie.

Legitimiteit nodig voor de overbruggingsperiode

Als een or gegronde redenen heeft om zijn verkiezingen uit te stellen, moet er dus het nodige geregeld worden aan 'vervangende legitimiteit'. 100% WOR-proof of juridisch sluitend wordt het niet. Maar als je dit niet transparant en zorgvuldig doet, heb je geen verweer als iemand later de rechtsgeldigheid van de besluiten aanvecht (achterban, bestuurder, vakbonden). Neem de volgende stappen:

1. Overleg binnen de or. Zijn de leden bereid door te gaan tot de nieuwe verkiezingsdatum? Bepaal een nieuwe verkiezingsdatum. Houd de informele overbrugging zo kort mogelijk!
2. Overleg met de bestuurder. Die moet toezeggen dat hij de 'verlengde or' erkent als zijn overlegpartner en voortgezette werknemersvertegenwoordiging en dat hij de faciliteiten onverkort zal handhaven.
3. Overleg met de werknemersorganisaties. Zij zijn toezichthouder op de goede toepassing van de WOR en toetsen de of de redenen gegrond zijn en de termijn redelijk is. De vakbond is ook belanghebbende partij, vanwege het recht op voordracht van kandidaten.
4. Vraag verlengd mandaat aan de achterban. Er moet voldoende draagvlak zijn voor het door-functioneren van de zittende or-leden. Die vraag moet alle medewerkers bereiken en moet bevatten: de reden van uitstel, de nieuwe verkiezingsdatum (je kunt immers moeilijk instemmen met een onbeperkte verlenging van het mandaat), de bezwaartermijn en op welke wijze bezwaar gemaakt kan worden en ook hoe de or zal omgaan met de bezwaren.
5. Dit alles moet goed gearchiveerd worden opdat bij een eventueel probleem (werknemer/vakbond/directeur trekt bij een belangrijke adviesaanvraag de rechtsgeldigheid van de or in twijfel) de or kan aantonen dat hij aan vervangende legitimiteit gewerkt heeft.

Wens om 'door te regeren'

Als werknemersorganisatie zien wij vaak motivaties als “er komt een reorganisatie aan, wij hebben kennis en ervaring en een nieuwe or niet, bovendien willen we onze aandacht aan dat traject geven en verkiezingen kosten tijd en aandacht.”

Dit betreft dus een situatie waarin een organisatieverandering verder in de toekomst ligt en het tijdspad zich nog niet helder aftekent. Soms is zelfs niet eens bekend wanneer de reorganisatie rond moet zijn, zodat niet eens een nieuwe verkiezingsdatum gesteld kan worden. Daarbij komt nog dat reorganisaties de neiging hebben langer te duren dan gepland, zodat een uitgestelde verkiezing opnieuw moet worden uitgesteld.

Wij begrijpen de wens dat de huidige or-leden met hun expertise willen 'doorregeren', maar prefereren de oplossing dat ieder die wil blijven meedenken zich gewoon herkiesbaar stelt. FNV vindt dat het democratisch beginsel van de gekozen vertegenwoordiging zijn wettelijk beloop moet hebben.